

Број :

**ИЗВЈЕШТАЈ О РЕВИЗИЈИ
МИНИСТАРСТВА ПРАВДЕ БИХ
ЗА 2005. ГОДИНУ**

Сарајево, март 2006. године

САДРЖАЈ

I	МИШЉЕЊЕ РЕВИЗОРА	3
II	РЕВИЗИОНИ ИЗВЈЕШТАЈ	4
1.	Увод	4
2.	Осврт на препоруке из претходног извјештаја	4
3.	Налази и препоруке	5
3.1.	Систем интерних контрола	5
3.2.	Финансијски извјештаји	9
3.3.	Буџет	10
3.4.	Извршење буџета	11
3.5.	Набавке	12
3.6.	Програми посебних намјена	12
4.	Кореспонденција	13
5.	Резиме	13

ПРИЛОГ

Табела извршења буџета за период 01.01.2005. до
31.12.2005. године

I МИШЉЕЊЕ РЕВИЗОРА

- 1.1. Канцеларија за ревизију институција Босне и Херцеговине (у даљем тексту : Канцеларија за ревизију) извршила је ревизију финансијских извјештаја **Министарства правде Босне и Херцеговине** (у даљем тексту : Министарство) за 2005. годину.
- 1.2. Руководство Министарства одговорно је за финансијске извјештаје, за поступање у складу са законима и прописима и успостављање ефикасног система интерних контрола. Наша одговорност је да изразимо мишљење на основу ревизије коју смо извршили.
- 1.3. Законска основа ревизије садржана је у Закону о ревизији институција Босне и Херцеговине ('Службени гласник БиХ', број: 12/06). Ревизију смо обавили у складу са ревизионим стандардима Међународне организације врховних ревизионих институција – INTOSAI ('Службени гласник БиХ', број: 15/01). Ови стандарди захтијевају да ревизију планирамо и извршимо на начин који нам омогућава да се у разумној мјери увјеримо да ли су финансијски извјештаји састављени у складу са важећом законском регулативом и примјенљивим рачуноводственим стандардима и да ли представљају тачан и истинит приказ пословања. Ревизија оцјењује и поузданост система интерних контрола којима се обезбјеђује поштивање закона и прописа, заштита имовине, поуздано извјештавање и ефикасно пословање.
- 1.4. Ревизија је на основу узорака испитивала значајне трансакције које поткрепљују износе у финансијским извјештајима, оцјену рачуноводствених начела приликом састављања финансијских извјештаја, оцјену значајних процјена извршених од стране руководства приликом састављања финансијских извјештаја, усаглашеност са законима и прописима и оцјену система интерних контрола.

Сматрамо да ревизија коју смо извршили пружа разумну основу за наше мишљење.

Финансијски извјештаји Министарства за 2005. годину приказују тачан и истинит преглед расхода, неизмирених обавеза, сталних средстава, капиталних улагања и извршења буџета на дан 31.12.2005. године, осим за ефекте који на финансијске извјештаје имају сљедеће ставке:

- Финансијски извјештаји су непотпуни и по том основу недовољно поуздани за извјештавање екстерних корисника (тачка 3.2.);
- Буџет није урађен квалитетно са реално утврђеним ресурсима потребним за извршење јасно дефинисаних циљева и задатака пословања (тачка 3.3.);
- Остварени расходи из буџета и извршене набавке нису у свим аспектима изражавали економичност пословања (тачка 3.4, 3.5.);

II РЕВИЗИОНИ ИЗВЈЕШТАЈ

1. Увод

Министарство у оквиру својих овлашћења ради сагласно Закону о Савјету министара Босне и Херцеговине и Закону о министарствима и другим органима управе Босне и Херцеговине. Министарство је конституисано ступањем на снагу Закона о министарствима 15.03.2003. године и у оквиру тога надлежно је за:

- административне функције везано за правосудне органе на државном нивоу;
- међународну и међуентитетску правосудну сарадњу (међусобна правна помоћ и контакти са Међународним трибуналом);
- израду одговарајућих закона и прописа за уређење питања из тачке 1. и 2.;
- обезбјеђивање да законодавство БиХ и његово провођење на свим нивоима буде у складу са обавезама БиХ које произлазе из међународних споразума;
- сарадња са Министарством иностраних послова и ентитетима на изради међународних билатералних и мултилатералних споразума;
- давање смјерница и праћење правног образовања како би се обезбиједила међуентитетска хармонизација у овој области и поступање у складу са најбољим стандардима;
- опште дјеловање као централно координирајући орган за обезбјеђивање усклађености законодавства и стандарда правосудног система међу ентитетима, било обезбјеђењем услова за расправу или координирањем иницијатива;
- екстрадицију;
- послове управне инспекције над извршавањем закона који се односе на државне службенике и запослене органа управе, управни поступак и посебне управне поступке и канцеларијско пословање у органима управе;
- питања удружења грађана, вођење регистра удружења грађана и невладиних организација које дјелују на територији БиХ;
- друге послове и задатке који нису у надлежности других министарстава БиХ, а сродни су пословима из надлежности овог министарства.

2. Осврт на препоруке из претходног извјештаја

Канцеларија за ревизију извршила је ревизију пословања Министарства за 2004. годину и претходну ревизију за 2005. годину о чему је састављен Извјештај о ревизији за 2004. годину и упућено Писмо руководству за 2005. годину. Освртом на препоруке ревизије које су биле садржане у ова два документа констатовали смо да је Министарство предузело одређене активности на отклањању недостатака, да су одређене активности у вези примјене препорука у току, те да одређене препоруке нису још увијек реализоване. Наводимо преглед препорука ревизије и статус њиховог рјешавања:

Реализоване препоруке:

- Обавезе које нису биле плаћене у 2004. години по основу накнада трошкова за извршење мјера притвора и казне затвора изречене у кривичном поступку од стране Суда БиХ у износу 1.617.880 КМ, плаћене су у 2005. години из одобрених средстава по одлуци Савјета министара (препука из Извјештаја о ревизији за 2004. годину),
- Извршено је евидентирање дониране опреме у пословне књиге Министарства (препука из писма руководству за 2005. годину),

- Извршена је исправка књижења расхода за плате притворских полицајаца на припадајући програм 'Финансирање Притворске јединице' у износу 114.761 КМ која је грешком била евидентирана на терет програма 'Трансфери за трошкове притвореника Суда БиХ' (преорука из писма руководству за 2005. годину),
- Грешком изостављена фактура Министарства правде Републике Српске у износу 16.000 КМ евидентирана је у оквиру програма 'Трансфери за трошкове притвореника Суда БиХ' (преорука из писма руководству за 2005. годину),
- Извршено је јавно објављивање закључених уговора о јавним набавкама са изабраним добављачима (преорука из писма руководству за 2005. годину).

Активности које су у току:

- Створене су претпоставке за праћење извршења буџета увидом у расположива средства у буџету усвајањем процедура крајем 2005. године (преорука из писма руководству за 2005. годину),
- Евидентирање такси по разним основама врши се у секторима који наплаћују приходе по овом основу, иако нису створени услови за њихово усаглашавање са евиденцијама у трезору због непостојања аналитичких евиденција (преорука из писма руководству за 2005. годину),

Препоруке које нису реализоване:

- Попуњавање оптималног броја запослених није још увијек ријешено. Овај проблем недостајућег кадра истичемо због немогућности ефикасног обављања пословања и недостатка надзора над финансијском документацијом (преорука из Извјештаја о ревизији за 2004. годину),
- Програм рада Министарства није повезан са Извјештајем о раду Министарства тако да не могу да се упореде планиране и реализоване пословне активности Министарства (преорука из Извјештаја о ревизији за 2004. годину),
- Програм рада Министарства није повезан са Финансијским планом, као што и Извјештај о раду није повезан са Финансијским извјештајем. Оваквим начином планирања и извјештавања о пословању Министарства нису пружени конкретни компаративни показатељи о планираним и реализованим циљевима пословања и утрошеним средствима за реализацију наведених циљева (преорука из Извјештаја о ревизији за 2004. годину),

3. Налази и препоруке**3.1. Систем интерних контрола ¹**

Ревизија је извршила испитивање система интерних контрола, административних и рачуноводствених процедура и квалитета финансијског управљања у Министарству. Циљ ових испитивања је био да се увјеримо у којој мјери су поуздани подаци на којима се базирају финансијски извјештаји и да ли је финансијско управљање у складу са постојећим прописима.

Министарство финансија и трезора доставило је свим корисницима буџета 'Практични водич за ефикасну интерну контролу у институцијама Босне и Херцеговине' који садржава смјернице у вези израде Правилника о интерним контролама.

¹ Интерне контроле су јединствен процес који уводи организација као скуп поступака и мјера које осигуравају тачност и правилност евидентирања финансијских трансакција, њихову пуну усклађеност са законима и економично, ефикасно и ефективно трошење јавног новца.

Водич је усвојен у оквиру Акционог плана од стране Савјета министара и базиран је на, у свијету, широко прихваћеном моделу система интерних контрола од пет компоненти:

- контролног окружења,
- процјене ризика,
- контролних активности,
- информација и комуникација,
- мониторинга

Министарство није до сада предузело активности на изради Правилника о интерним контролама који омогућава примјену оваквог модела интерних контрола. Највећа одговорност за успостављање система интерних контрола везана је за руководство Министарства. Истовремено, увођењем система интерних контрола заснованог на моделу од пет компоненти највише ће користити руководству, јер ће такав систем обезбиједити (у разумној мјери) заштиту пословања од евентуалних превара, грешака или злоупотреба. Наша запажања у Министарству у вези ове проблематике представимо по појединим компонентама система интерних контрола.

▪ **Контролно окружење**

Контролно окружење је основ цјелокупног система интерне контроле. Оно осигурава дисциплину и организацију као и климу која утиче на општи квалитет интерне контроле.

Министарство поједине елементе контролног окружења већ посједује, нпр. кодексе понашања, дефинисане сукобе интереса итд. Уобичајена је и пракса редовног одржавање састанака (колегија Министарства) путем којих се предузимају одговарајуће пословне активности. Међутим, потребна су далеко већа унапређења контролног окружења који чини основу без које остале компоненте интерних контрола не могу да буду изграђене. Најважнији дио контролног окружења који недостаје у Министарству је предузимање одговарајућих мјера којима ће стандарди понашања и позитиван став према интерним контролама бити прихваћени, првенствено од стране руководства, а затим и пренијети на цијелу организацију. Контролно окружење подразумијева и обавезу руководства у вези преузимања активног интереса у планирању, надзирању и извјештавању о постигнутим резултатима и развијању праксе управљања људским ресурсима (провјере знања, обуке особља, унапређења итд.)

Организациона структура као један од елемената контролног окружења веома је важна. Функционална организациона структура повећава ефикасност употребе ресурса, елиминише дуплирање активности и дефинише одговарајуће линије одговорности. Организациона структура Министарства је усвојена, али она није коначна због планирања увијек додатних активности (притворска јединица, изградња затвора итд.) Уочили смо да организациона структура није у потпуности попуњена одговарајућим радним мјестима (недостаје 31 запослени у Министарству, 10 у Притворској јединици и 3 у Судској полицији). Не улазећи у функционалност организационе структуре Министарства, мишљења смо да организациона структура није довољно јасна када су у питању прецизне одговорности и границе овлашћења што подразумијева јасне улоге сваког запосленог унутар организације. Уочили смо у много случајева да у Министарству недостаје адекватна контрола финансијских трансакција (нпр. приликом уноса података у систем за плаћање, приликом провјере вјеродостојности документације за трошкове исхране притвореника, набавки, инвентуре имовине итд.), што је недостатак дефинисања одговорности или преноса овлашћења за контролу. Министарство истиче да овакве контроле треба да врши шеф одсјека за финансијско-материјално пословање који већ дуже недостаје у Министарству. Наша намјера није да сугеришемо запошљавање недостајућег кадра, али смо мишљења да се у оквиру постојећег кадра могу да задовоље принципи надзора и контроле над финансијским трансакцијама дефинисањем јасних одговорности и давањем овлашћења.

Препорука

Препоручујемо да руководство Министарства пренесе позитиван став према систему интерних контрола на цијелу организацију и да предузме активности на изради Правилника о интерним контролама заснованих на моделу од пет компоненти.

▪ Процјена ризика

Процјена ризика с којим се сусреће Министарство у остваривању својих циљева пружа основу за израду правих одговора на утврђене ризике.

Министарство није успоставило јасне и непромијењене циљеве пословања према подручјима и активностима свога пословања, тако да нису утврђени ризици у односу на поједине пословне процесе. Према томе, Министарство није у могућности да врши вредновање ризика са становишта значајности процјене појаве ризика, процјењивања толеранције на поједине ризике и одређивање стратегије за поступање са ризицима. Овај дио процјене ризика је кључни за предузимање противмјера за спречавање ризика који је садржан у контролним активностима.

Препорука

Министарство треба да процијени ризике пословања према појединим пословним процесима који се односе на финансијски аспект пословања. На примјер, процјена ризика може да се утврди за одређене активности финансијског пословања као што су: израда буџета, праћење извршења буџета, набавке, унос података у главну књигу, кориштење службених возила, финансијско извјештавање, посебни програми, инвентура имовине, приходи од такси и сл.

Такође, пословни процеси и процјена ризика могу да се утврде и за активности везано за опште надлежности Министарства (доношење закона из области правосуђа на државном нивоу, извршење кривичних санкција и рад казних установа, пружање међународне правне помоћи, рад управног инспектората и сл.).

▪ Контролне активности

Када су већ одређени ризици пословања у односу на циљеве, главна стратегија за ублажавање ризика проводи се кроз контролне активности. Под контролним активностима подразумијевају се: подјела дужности, давање одобрења и овлашћења, контрола трансакција, контрола приступа ресурсима и евиденцији, усклађивање, надзор итд. Контролне активности прописане су у облику процедура, правила, пута итд.

Стога смо ми у нашим ранијим извјештајима сугерисали да Министарство донесе одређени број правила, а поједина правила су била прописана и од стране Министарства финансија и трезора (правила о потрошњи, стварању обавеза, процедурама набавки, процедурама уноса података у систем за плаћање итд.). Министарство је и поред отежавајуће чињенице да неки системски прописи недостају или су неконзистентни, донијело велики број правила и процедура и тако створило минималне предуслове за функционисање било каквог система интерних контрола. Међутим, уочили смо да је овако велики број правила више направљен ради формалног задовољавања екстерног окружења (нпр. Министарства финансија и трезора, Канцеларије за ревизију итд.), али не и суштинске потребе самог Министарства којим би се осигурале ефикасне пословне операције, поуздано извјештавање и усаглашеност пословања са законима и правилима.

Велики број правила, осим релативно касног усвајања за посматрану годину (октобар 2005. године), исувише детаљно образлажу поједине поступке, а конкретна лица односно носиоци контрола нису увијек назначени. Такође, нисмо сигурни да су са овим правилима у потпуности упознати сви запослени. Уочили смо да се овако усвојена правила понекад не поштују (правила о инвентури, извјештавању), да су често непримјенљива у пракси (непрецизно дефинисане одговорности или недостатак кадрова који треба да врши контролу), или се мијењају прилагођавањем тренутним потребама (репрезентација). Мишљења смо да поједина правила којима се регулишу ограничења потрошње (нпр. репрезентација, телефони, службена возила) не би требала да буде донесена од стране самог Министарства, већ на неком вишем нивоу (нпр. Парламентарна скупштина), имајући у виду да није уобичајено да одобрења за трошење јавног новца доносе они који та средства и користе.

Препорука

Министарство треба да преиспита постојећа правила и донесе нова у којима треба да се обухвате сви елементе контролних активности. Правила требају да буду направљена према појединим пословним процесима у којима су претходно процијењени ризици пословања.

▪ Информације и комуникације

Уочили смо да Министарство није успоставило формални систем информација и комуникација који укључује компјутерску технологију и повремено окупљање особља ради информисања. Умјесто тога постоје поједини облици неформалног информисања и комуницирања који не гарантује да ће сви бити благовремено информисани. Овдје нарочито подразумевамо упознавање запослених са правилима како би они јасно препознавали своје улоге и одговорности.

Препорука

Препоручујемо Министарству да уведе редован начин информисања и комуникације са запосленима, нпр. путем креирања интранета, редовним састанцима са свим особљем, увођењем огласне плоче и другим облицима комуницирања.

▪ Мониторинг

Мониторинг подразумева праћење претходних компоненти система интерних контрола ради контроле, измјене (прилагођавања) датим условима и сталног унапређења система. Нисмо уочили да је извршен мониторинг постојећег система интерних контрола који је тренутно садржан у појединим правилима.

Препорука

Потребно је да се изврше одговарајуће анализе и измјене система интерних контрола и прилагођавање система интерних контрола према 'Водичу за ефикасну интерну контролу у институцијама Босне и Херцеговине' које је израдило Министарство финансија и трезора.

3.2. Финансијски извјештаји

Према инструкцијама Министарства финансија и трезора Министарство је измијенило начин извјештавања за 2005. годину. Финансијски извјештаји Министарства за 2005. годину сачињени су у складу са Правилником о финансијском извјештавању институција Босне и Херцеговине који је донесен од стране Министарства финансија и трезора БиХ. Извјештаји садрже прописане прилоге, и то: Преглед расхода из буџета по економским категоријама (прилог 2.), Посебни подаци о платама и броју запослених (прилог 4.), Преглед динамике запошљавања у 2005. години (прилог 4/1.), Преглед неизмирених обавеза (прилог 6.), Преглед сталних средстава са стањем 31.12.2005. године (прилог 7.), Преглед капиталних улагања по врстама, пројектима и опреми (прилог 7/1.) и Годишњи исказ о извршењу буџета (прилог 8.). Извјештаји садрже забиљешке уз финансијске извјештаје за 2005. годину.

Иако ови извјештаји у највећој мјери задовољавају форму извјештавања према Међународним стандардима финансијског извјештавања, они нису у потпуности комплетни и по том основу поуздани. Ово се огледа у следећем:

- Превентивна контрола комплетности и рачунске тачности финансијских извјештаја није обављена у Министарству (пронађена су одређена нематеријална неслагања са Главном књигом);
- Финансијски извјештаји не садрже Биланс стања који представља финансијски положај Министарства (средства, обавезе, извори) који требају да буду у равнотежи. Дијелом се ови подаци могу наћи на различитим мјестима у извјештајима, али подаци недостају у цјелини и на једном мјесту (нпр. о стању новчаних средстава-благајни, потраживањима, изворима средстава и остало);
- Министарство је израдило извјештаје за два програма посебних намјена (Притворску јединицу и Судску полицију), а за остала три програма извјештаји нису сачињени (трансфери за трошкове притвореника суда БиХ - старе обавезе, Трансфери за трошкове притвореника БиХ - обавезе из 2005. године и Комисију за стручни управни испит), иако су у кратком опису дати у забиљешкама уз финансијске извјештаје;
- Прописане Информација о систему интерних контрола реализованих током године нису израђене;
- Корективне радње предузете у циљу реализације препорука ревизије нису садржане у извјештајима (мада су израђене по нашем ранијем захтјеву).

Измијењени начин извјештавања није на одговарајући начин праћен упутствима, смјерницама и инструкцијама Министарства финансија и трезора што је створило недоумице у вези начина извјештавања за екстерне кориснике извјештаја. Уочили смо следеће:

- Правилник о начину извјештавања представљен је на web страници Министарства финансија и трезора и није званично објављен. Ово је узроковало неразумијевање код буџетских корисника у вези начина извјештавања у односу на претходну годину и питања да ли је у том случају овакав начин извјештавања обавезујући и једини. Министарство финансија и трезора доставило је додатну инструкцију према нашим препорукама прије рока доставе финансијских извјештаја која није у потпуности поштована од стране Министарства у вези израде извјештаја за екстерне кориснике;
- Приликом предаје ових извјештаја није постојала контрола у Министарству финансија и трезора (извјештаји предати у кабинет министра МФТ-а) која би омогућила комплетност свих прилога који су прописани Правилником о финансијском извјештавању;

- Министарство финансија и трезора није посебним прописом и у сарадњи са буџетским корисником и екстерним корисницима ових извјештаја усагласило и регулисало форму извјештаја, рок и начин извјештавања како је прописано наведеним правилником;
- Нису дата прецизна упутства о извјештавању за програме посебних намјена тј. које прилоге из сета извјештаја треба за ове програме попунити. Програми посебне намјене обично садржавају податке о средствима, обавезама, изворима средстава и расходима и требају да имају исти третман као остала средства из буџета;

Препорука

Министарство треба да представи ове недостатке у извјештавању Министарству финансија и трезора које ће се додатно ангажовати у вези отклањања ових недостатака у циљу поузданог извјештавања. Мишљења смо да би штампани обрасци и прецизна упутства за попуњавање извјештаја могли да буду једно од рјешења којим би се постигла стандардизација извјештавања. Такође, Министарство мора предузети мјере којима ће појачати контролу израде извјештаја који требају да буду представљени и осталим корисницима извјештаја и који ће се користити за консолидацију на нивоу укупног буџета.

3.3. Буџет

Приликом израде нацрта буџета Министарство је израдило пројекцију буџета под претпоставком пуне имплементације броја запослених од 145 радних мјеста (укључујући Судску полицију). Министарство није остварило предвиђену динамику запошљавања, тако да је запосленост на крају 2005. године износила 113 запослених. Министарство у моменту израде пројекције буџета није знало за потребу формирања додатних послова који се односе на Притворску јединицу и Комисију за стручни управни испит за које су средства планирана тек у априлу 2005. године у оквиру Програма посебних намјена по одобрењу Савјета министара. Ово све упућује на недовољно познавање улазних параметара приликом планирања, што је резултирало нереалном пројекцијом буџета. По том основу створене су одговарајуће резерве средстава у буџету Министарства које су омогућиле усклађивање потрошње у односу на буџет путем прерасподјеле средстава. Током године извршене су чак четири прерасподјеле средстава буџета које су имале за циљ смањење средстава за плате и накнаде, а повећање осталих расхода, капиталних издатака па чак и програма посебних намјена. Посљедња прерасподјела извршена је 25.01.2006. године по одобрењу Министарства финансија и трезора којом је усклађена потрошња са одобреним буџетом.

Препорука

Министарство треба у процесу планирања средстава да полази од процјене будућих циљева пословања и активности повезаних са циљевима. Такође, Министарство мора пројекције буџета да заснива на реалној динамици запошљавања, а не пуној имплементацији запошљавања која касније ствара резерве на средствима за плате и омогућава кориштење овако створеног вишка средстава за друге потребе. Мишљења смо да овакве промјене и усклађивања буџета без јавног објављивања и усвајања промјена од стране Парламентарне скупштине не пружају рационалне оквире потрошње.

3.4. Извршење буџета

Министарство није утврдило одговарајућа правила којима се ближе регулишу поједини издаци из буџета. Ово је везано за наше претходне налазе у вези система интерних контрола који није у довољној мјери изграђен у Министарству. Запажања која смо уочили односе се на следеће:

- Министарство је одобрило одређени износ стимулација запосленима (нпр. у децембру 2005. године 12 запослених је примило увећање плата за 30%). Укупан нето износ исплаћених стимулација износи 19.689 КМ. За поједине стимулације добивена је сагласност Агенције за државну службу, док су остале исплаћене сагласно одлуци Вијећа министара. Исплата је обично везана за додатне послове за које недостаје запослених.

Препорука

Без намјере да оспоравамо право на исплате стимулација, скрећемо пажњу да се ово питање треба да се уреди правилима којима ће се прецизирати у којим условима, за које послове и колико увећање плата може да буде извршено. Потребно је да се увијек и додатно образложе ефекти пословања који су по том основу остварени у секторима у којима недостаје запослених, а стимулирани су постојећи кадрови.

- Исплате накнада за рад члановима Комисије за јавне набавке извршене су за сваки мјесец (председавајући 250 КМ, чланови комисије 200 КМ, секретар 120 КМ) иако су ови послови повремено зависно од потребе набављања. У 2006. години чак су и повећане накнаде по овом основу (председавајући 350 КМ, чланови 300 КМ и секретар 200 КМ). Такође, обрачун припадајућих пореза и доприноса за чланове комисије који су резиденти Републике Српске није вршен у складу са пореским прописима ентитета (порези обрачунати по стопи 20% као на уговоре о привременим пословима, умјесто да је вршен обрачун у складу са прописима који третирају ова примања као лична примања запослених на која се обрачунавају сви припадајући порези и доприноси по укупној стопи 52%)

Препорука

Препоручујемо да Министарство преиспита исплате за рад у комисијама за набавке с обзиром да наведени послови не би требали да представљају допунски рад за које поред редовне плате треба да се исплаћују и додатне накнаде. Обрачун припадајућих пореза и доприноса треба да се врши сагласно инструкцијама МФТ-а.

- Ограничења о висини трошкова мобилних телефона који служе у службене сврхе нису обухваћена за све запослене којима је дато право на кориштење ових издатака.

Препорука

Препоручујемо да се ови издаци поново преиспитају како би се накнаде ових трошкова одобриле запосленима који имају потребу за службено обављање послова путем мобилног телефона.

- Министарство је у децембру 2005. године измијенило одлуку о репрезентацији и поклонима којом је изостављена обавеза образложења повода за извршене трошкове репрезентације.

Препорука

Мишљења смо да вјеродостојност документације која пружа основ за трошење јавних средстава мора да се поштује и у случају правдања трошкова репрезентације у складу са њиховом намјеном.

3.5. Набавке

- Трошкови набавке и доставе хране за потребе исхране лица у Притворској јединици Суда БиХ фактурисани су од стране Казнено поправног завода Источно Сарајево ПЈ 'Привредник' и за 2005. годину износили су 53.538 КМ. Послови су извршени на основу закљученог уговора између уговорених страна (Министарства и ПЈ 'Привредник'). Уговор предвиђа трошкове хране по цијени од 9 КМ за три дневна obroка за једно лице и превоз хране по цијени 6 КМ, што чини укупну цијену од 15 КМ по једној особи дневно. Ревизија је утврдила да не постоји одговарајући систем контрола стварно потребних и примљених порција хране (оброка). ПЈ 'Привредник' испоставља мјесечне отпремнице које не контролишу овлашћена лица у Министарству.

Препорука

Препоручујемо да Министарство преиспита клаузуле уговора за трошкове исхране у Притворској јединици и обезбиједи одговарајуће контроле упаривања дневног прегледа испоручених obroка са наруџбом и на крају усаглашавање са мјесечном фактуром и отпремницом. Предлажемо да Министарство и поред образложења да у овом случају треба да буде задовољен принцип сигурности исхране притвореника, размотри више понуда за овим пословима путем отвореног поступка набавки.

- Инвентура средстава и набављене опреме није извршена према правилима о попису (инвентарисању). Инвентурне листе нису сачињене по групама сталних средстава тако да није могуће да се изврши усаглашавање (упоређивање) вриједности инвентуре са пословним књигама Министарства. Такође, елаборат о извршеној инвентури разматран је на колегију Министарства, али није сачињена одлука о његовом усвајању.

Препорука

Ревизија је и раније указивала на поштивање правила о инвентури чиме се обезбјеђује заштита имовине. Скрећемо пажњу Министарству да обезбиједи прописане поступке којима инвентура имовине треба да буде извршена на основу правила о инвентарисању.

3.6. Програми посебне намјене

Трансфери за трошкове притвореника Суда БиХ

- Министарство је на основу закљученог Уговора (број: 01/1-225/03 од 05.08.2003. године) са ентитетским министарствима правде и правосудном комисијом Дистрикта Брчко о накнади трошкова за извршење мјера притвора и казни затвора изречене у кривичном поступку од стране Суда Босне и Херцеговине преузело обавезе финансирања трошкова за лица која се налазе на издржавању казне затвора у установама Федерације БиХ, Републике Српске и Дистрикта Брчко. Трошкови су утврђени у висини 40 КМ дневно за једну особу. Министарство је током 2005. године покренуло иницијативу за смањење трошкова притвореника са 40 КМ на 34 КМ по дану притвореника. Овај споразум постигнут је са Министарством правде Републике Српске и Правосудном комисијом Дистрикта Брчко који су верификовани у писаној форми. Министарство правде Федерације БиХ није прихватило споразум и накнадно је покренуло тужбу за наплату затезних камата због закашњења у плаћању обавеза. На тај начин трошкови по овом основу немају исти третман за приближно исте услове у казним установама.

Препорука

Мишљења смо да треба да омогући једнак третман ових обавеза у случају истих услова и једнаких калкулативних трошкова притвореника у свим установама. Препоручујемо да Министарство предузме активности у вези договора са Министарством правде Федерације како би се постигла иста цијена као са осталим уговарачима и ријешило питање тужбе која може представљати потенцијалне обавезе Министарства.

Комисија за стручне испите

- Обрачун припадајућих пореза и доприноса за чланове комисија који су резиденти Републике Српске није вршен у складу са пореским прописима ентитета (порези обрачунати по стопи 20% као на уговоре о привременим пословима, умјесто да је вршен обрачун у складу са прописима који третирају ова примања као лична примања запослених на која се обрачунавају сви припадајући порези и доприноси по укупној стопи 52%).

Препорука

Министарство мора да врши унос ових примања сагласно прописима који регулишу ову област.

4. Кореспонденција

Министарству је уручен Нацрт извјештаја о извршеној ревизији за 2005. годину на разматрање и достављање евентуалних нових доказа и коментара на налаз ревизије.

У остављеном року од 15 дана, Министарство је доставило коментаре на Нацрт Извјештаја ревизије који су дјелимично уважени. Овај извјештај представља коначан Извјештај достављен клијенту уз измјене на основу документованих примједби од стране клијента које је Канцеларија за ревизију уважила.

5. Резиме

Током обављања свог мандата ревизија је констатовала да Министарство није израдило план и програм активности на успостављању система интерних контрола који подразумева преглед тренутног стања интерне контроле, провођење поступака којима ће се извршити процјена ризика, предлагање корективних активности за унапређење интерне контроле, усвајање детаљног плана за имплементацију интерне контроле и Правилника о интерним контролама, као и праћење ефикасности система интерне контроле.

Ревизија је уочила неадекватно планирање средстава што је као посљедица имало честе прерасподјеле буџета и свођење планиране структуре буџета на приближно исти ниво извршења буџета.

Такође, констатовали смо и одређена одступања у извршењу буџета од уобичајене праксе којом се не поштују у свим случајевима принципи економичности потрошње јавног новца.

**ЗАМЈЕНИК ГЕНЕРАЛНОГ
РЕВИЗОРА**

мр Драган Кулина

ГЕНЕРАЛНИ РЕВИЗОР

Миленко Шего